

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Філософія науки та інноваційного розвитку

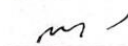
Статус **обов'язковий**

Реалізується в межах освітньої програми **«Геодезія та землеустрій»**
за спеціальністю **193 «Геодезія та землеустрій»**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробник:

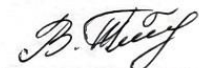

Корнієнко О.М., к.філос.н, доцент, доцент кафедри
філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Філософії та соціально- гуманітарних дисциплін	протокол від <u>23.06.2021</u> № <u>12</u>
	Завідувач кафедри Шевель А.О. (підпис)

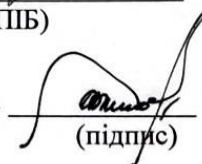
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

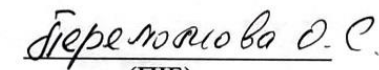

(ПІБ)

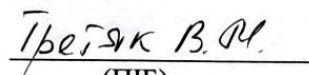
Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

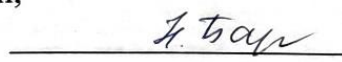

(ПІБ)

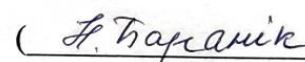
Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(ПІБ)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

( )
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 15.07. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Філософія науки та інноваційного розвитку							
2.	Факультет/кафедра	Харчових технологій/ Філософії та соціально-гуманітарних дисциплін							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	«Геодезія та землеустрій»/193 Геодезія та землеустрій							
5.	ОК може бути запропонований для								
6.	Рівень НРК	7 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	1-й семестр, 1-15 тижень							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3,0							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.
		30	4	30	4			90	142
10.	Мова навчання	українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Корнієнко Олександр Миколайович							
11.1	Контактна інформація	E-mail: korns_1966@ukr.net							
12.	Загальний опис освітнього компонента	«Філософія науки та інноваційного розвитку» покликана надати студентам вихідні знання з організації дослідницької роботи, у використанні загальних методів наукового пізнання і застосування формально-логічних законів і філософських принципів при обробці, осмисленні та узагальненні результатів наукових досліджень.							
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів загальних уявлень про історію розвитку конкретної галузі науки і філософії наукового пізнання взагалі, про методологію наукової творчості, про основні положення, що характеризують дослідницьку роботу як кваліфікований науковий пошук у тій чи іншій галузі науки.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Передумови відсутні							
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету» http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf При порушенні академічної доброчесності здійснюється зниження результатів оцінювання іспитів, контрольних робіт тощо; повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо)							
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3973							

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється ДРН
	ІРН 5	ІРН 9	
ДРН 1. Знати історію становлення і розвитку науки як суспільно значимого явища; основні, поняття, принципи і категорії наукового знання; філософсько-світоглядні основи, якими керувались науковці у створенні своїх інноваційних теорій		+	Поточний контроль, підсумковий контроль
ДРН 2. Вміти відстоювати свою наукову позицію, спираючись на теоретико-методологічну базу фундаментальних наук.		+	Поточний контроль, підсумковий контроль
ДРН 3. Вміти робити аналіз найважливіших теоретичних проблем сучасної науки.		+	Поточний контроль, підсумковий контроль
ДРН 4. Вміти пов'язувати розвиток науки з розвитком духовно-творчого потенціалу людства, спрямованого на формування і практичне використання інновацій.		+	Поточний контроль, підсумковий контроль
ДРН 5. Застосовувати набуті знання в науковій діяльності, застосовувати практичні навички аналізу того чи іншого методу наукового пошуку.	+		Поточний контроль, підсумковий контроль

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	
Тема 1. Філософія науки як галузь	2	2	2				6	8	6.1.1 (1,2); 6.1.2 (1); 6.3 (1)

філософського знання									
Тема 2. Історичні типи взаємозв'язку філософії і науки	2		2				6	10	6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 3. Природа науки. Специфіка наукового знання	2	2	2				6	8	6.1.1 (1,2); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 4. Наука як соціальний інститут	2		2	2			6	8	6.1.1 (1,2); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 5. Генеза наукового знання. Класична наука і її характеристика.	2		2				6	10	6.1.1 (1,2); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 6. Некласична і постнекласична наука.	2		2	2			6	8	6.1.1 (1,2); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 7. Структура наукового пізнання. Форма і методи емпіричного дослідження.	2		2				6	10	6.1.1 (1); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 8. Теоретичний і метатеоретичний рівні науки.	2		2				6	10	6.1.1 (1); 6.1.2 (1); 6.3 (1)
Тема 9. Проблема істини у філософії і науці.	2		2				6	10	6.1.2 (1).
Тема 10. Етичні проблеми науки.	2		2				6	10	6.3 (1); 6.3 (1)
Тема 11. Методологічні засади природничих наук	2		2				6	10	6.1.1 (1)
Тема 12. Структура та	2		2				6	10	6.1.1 (1)

логіка наукових досліджень									
Тема 13. Наукова та методологічна культура як чинник підвищення ефективності наукової діяльності	2		2				6	10	6.1.1 (1)
Тема 14. Феномен інновацій і його дослідження	2		2				6	10	6.1.1 (2)
Тема 15. Соціальна природа інновацій	2		2				6	10	6.1.1 (2)
Всього	30	4	30	4			90	142	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин		Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин	
		Ст.	Заоч.		Ст.	Заоч.
ДРН1-ДРН5	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод. Лекції, семінари.	60	8	<i>Проблемний</i> (проблемно-інформаційний), <i>частково-пошуковий</i> (евристичний), <i>дослідницький</i> . Підготувати доповідь, реферат, конспектувати літературні джерела: книги, статті.	90	142

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 – тест множинного вибору	35 балів/35 %	За затвердженням графіком
2.	Модуль 2 – тест множинного вибору	35 балів/35 %	За затвердженням графіком
3.	Проміжна атестація - тест множинного вибору	15 балів /15 %	За затвердженням графіком
4.	Самостійна робота - тест множинного вибору	15 балів /15 %	За затвердженням графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<21 балів	21 – 25 балів	26 – 31 балів	32 – 35 балів
Модуль 1 – тест множинного вибору	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Модуль 2 – тест множинного вибору	<21 балів	21 – 25 балів	26 – 31 балів	32 – 35 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Проміжна атестація - тест множинного вибору	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Самостійна робота - тест множинного вибору	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Письмове опитування після вивчення кожної теми ОК	щотижня
2.	Усний зворотній зв'язок від викладача на письмове опитування поточного контролю	щотижня
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студента після доповіді чи презентації реферату	щотижня
4.	Моніторинг діяльності студента (оцінка викладача, самооцінка студента)	щомісяця

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники посібник

1. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>

2. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.

<http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>

6.1.2 Методичне забезпечення

1. Корнієнко О.М. Філософія науки. Конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання ОКР «Магістр» / Суми, СНАУ, 2016 рік, 106 с.

2. Корнієнко О.М. Філософія науки. Методичні вказівки щодо проведення семінарських занять для студентів спеціальності № 7.130102 «Агрономія» ОС «Магістр»/ Суми, СНАУ, 2017 рік 14 с.

6.1.3 Інші джерела

Електронні ресурси

1. <http://www.philosophy.ru/>

2. <https://plato.stanford.edu/>

6.2 Додаткові джерела

1. Агацци Э. Научная объективность и ее контексты. – М., 2017

2. Карнап Р. Философские основания физики. Введение в философию науки. – М., 1971,

3. Кун Т. Структура научных революций. – М., 1985.

4. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. – М., 2006.

5. Поппер К.Р. Знание и психофизическая проблема. – М., 2008.

6. Поппер К. Логика и рост научного знания / Поппер К. – М., 1983.

7. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. – М., 1990.

6.3 Програмне забезпечення

1. Дистанційна платформа Moodle

<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3973>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____

_____ (назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____ (назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)